

Siddestillingskompagniet

Genindfør almindelige toiletsæder på bade- og toiletstole!

Udformningen af bade- og toiletstole med comfortsæde og hygiejneåbning kan medføre, at det bliver helt umuligt for brugeren at opnå en såkaldt defækationsstilling – altså en siddestilling, der egner sig til at komme af med afføringen på helt naturlig vis. Læs mere om det [her](#).

Fænomenet resulterer ofte i, at brugeren får behov for laxantia og hjælp til at tømme tarmen på alternativ vis. I særlige tilfælde kan det oven i købet føre til operation og anlæggelse af stomi.

Når vi tager i betragtning, at det drejer sig om et ganske personligt gøremål, som de fleste vel nok gerne vil være en smule private omkring, så kunne vi helt sikkert gøre det både bedre og billigere.

Kommunerne kan spare både penge, personaleressourcer og personlig intimidering, hvis de genindfører og efterspørger en helt enkel valgmulighed på de bade- og toiletstole, som allerede anvendes i plejen; nemlig muligheden for – efter en individuel og faglig vurdering – at vælge imellem montage af et almindeligt toiletsæde eller montage af et comfortsæde med hygiejneåbning.

Tryksår, smerter og fejlstillinger

Comfortsæder med hygiejneåbning kan foruden at påføre brugeren vanskeligheder med at komme af med afføringen også medføre smerter, fejlstillinger og endda tryksår og vedligehold af tryksår.

For at forstå hvordan, følger her en lille genopfriskning af anatomi og fysiologi af betydning for siddestilling og defækation.

Anatomien

- **Set forfra i det frontale plan**

Der er ca. 10 cm imellem de dybest stikkende punkter på det menneskelige bækken. De typiske udformninger af hygiejneåbninger på comfortsæder måler ca. 11 - 12 cm i bredden og vil sædvanligvis indebære, at personen kommer til at sidde og 'ride' på en eller begge kanter af hygiejneåbningen. Det gør det vanskeligt for hjælperne at placere brugeren symmetrisk, og ofte ser vi derfor, at den ene sædekogle 'smutter ned' i åbningen, mens den anden forbliver oppe på kanten.

Det kan føre til smerter, tryk, deformation af væv og fejlstillinger.

- **Set fra siden i det sagittale plan**

På det menneskelige skelet stikker sædekoglerne i den siddende stilling ca. 3 – 5 cm dybere ned end lårbensknoglen underside. Derfor er der behov for, at sædekoglerne kan få tilstrækkelig plads og rum i en fordybning – og i dette tilfælde vil det sige 'i en åbning'. Hvis ikke det er muligt, vil muskelvævet på bagdelen deformeres, hvorved det i realiteten kommer 'i klemme' imellem sædekogler og sædets overflade.

Det kan føre til tryk- og vævsskader og til at eksisterende tryksår vedligeholdes ligesom smerter og fejlstillinger er en mulighed, når man oven i købet tager i betragtning, at den utilstrækkelige defækationsstilling kan forlænge opholdet på en bade- og toiletstol betydeligt. 15 minutter kan være tilstrækkeligt til at påføre vævet en fatal skade.

Fysiologien

Defækation (det at komme af med afføringen) indebærer at personen så vidt muligt kan understøttes i at indtage en siddestilling svarende til tegningen på side 6 i artiklen fra [før](#).

- Her ses, at det er vigtigt:
  - At sædekogler – dvs. bækkenet skal kunne 'dykke ned' i sædets åbning, der derfor bør være tilstrækkeligt stort til, at det er muligt.

Siddestillingskompagniet

- At bøjning i hofteleddet – helst mere end 90 grader – evt. assisteret af fodstøtternes korrekte indstilling – i praksis kan lade sig gøre.
- At overkroppen så vidt muligt kan understøttes og rettes op, så man kan 'stritte' med halebenet for at kunne udrette den såkaldte 'anorektale' vinkel, der fremmer personens mulighed for SELV at kunne komme af med sin afføring.

Og så er det selvfølgelig også vigtigt at huske på, at mennesker med funktionsnedsættelser er forskellige – og i højere grad end andre kan have behov for, at der tages individuelle hensyn til deres funktionsniveau.

Et hjælpemiddel – flere formål

Det er et fælles vilkår for brugere af bade- og toiletstole, at det er et hjælpemiddel, som anvendes mhp at understøtte og kompensere for en nedsat funktionsevne, fx fordi brugeren ikke magter at stå eller sidde ved egen hjælp i bade-, hygiejne- og toiletsituationer.

Bade- og toiletstole er en hjælpemiddeltype med stor kompleksitet, bl.a. fordi produkterne er udviklet til at opfylde flere formål:

1. Som hjælpemiddel til brugere, der skal have afføring og ikke kan komme til at sidde på eget toilet.
2. Som hjælpemiddel til brugere, der skal i bad og udføre forskellige hygiejne-aktiviteter.
3. Som arbejdsredskab for plejepersonale.

Toiletsæder

Toiletsæder er udviklet over en meget lang årrække, gennemtænkt og afprøvet på højst professionel måde til det helt almindelige marked, hvor du og jeg lægger bagdel til. Der er oven i købet en meget succesfuld dansk industri bag denne udvikling, og der findes et utal af udformninger til forskellige formål og bagdele. Når enden er god'.... 😊

Toiletsæder af god dansk kvalitet kan vi faktisk møde overalt i verden, og det fungerer!

Når man set fra et anatomisk, et fysiologisk og et humanistisk synspunkt - ikke kan finde et eneste godt argument for at fravælge toiletsæder, hvorfor i alverden skal mennesker med særlige behov så ikke have muligheden for at tilvælge et toiletsæde?

Det er fuldstændig uforståeligt, hvordan udviklingen på hjælpemiddelmarkedet i en ganske betydelig hjælpemiddelproducerende nation med et seriøst erfaringsgrundlag hvad angår almindelige toiletsæder, er nået frem til, at mennesker med funktionsnedsættelser og behov for bade- og toiletstole må se sig overhalet af – og dermed nøjes med - et comfortsæde med hygiejneåbning i stedet for et helt almindeligt toiletsæde.

Derfor: Genindfør muligheden for at kunne montere helt almindelige toiletsæder på bade- og toiletstole!

Derfor: Foreslår jeg, at kommunen, næste gang produktet er i udbud, stiller det simple krav, at man skal kunne montere såvel toiletsæde som comfortsæde med hygiejneåbning som standard.

Markedet

På det standardiserede marked findes typisk bade- og toiletstole med såkaldte comfortsæder med hygiejneåbning – sædvanligvis fremstillet i mere eller mindre bløde skummaterialer fx PUR skum – typisk grå eller sorte. Dem findes der mange forskellige typer af på det danske marked – ingen nævnt – ingen glemt, men mig bekendt er det alene HMN A/S, der i øjeblikket tilbyder den nødvendige og fornuftige valgmulighed som standard. Tak for det og rigtig god jul og godt nytår til alle.

Helle Dreier

Siddestillingskompagniet – 2015